

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtrum Dominus eisdem verbis consecrauerit, quibus nos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

in persona Christi loquens conficit hoc sacramentum. Ita Concilium. Atqui illæ preces non sunt verba Saluatoris: neque Sacerdos illas pronuntians, dicit illas in persona Christi, sed in propria persona ministri. Eadem veritas insinuatur in Concilio Tridentino sess. 13. cap. 3.

Liturgiæ. Probatur Primò, Quia Christus nec dixit, nec iussit dici illas preces. Nam neque Scriptura illas habet, nec traditione constat esse necessariò dicendas: nam in Liturgia latina, quæ putatur D. Petri, non habentur tales preces, nisi ante verba Domini; post autem, nequaquam: nec etiam in Liturgia Æthiopum.

Probatur Secundò, Si illis verbis, Hoc est Corpus meum, non fieret consecratio, falsa essent illa verba: nam non possunt esse vera, nisi re ipsa tunc hoc sit Corpus Domini.

Consecratio Ecclesiæ. Probatur Tertio, Quia prolatis illis verbis, Hoc est Corpus meum, consuetudo totius Ecclesiæ habet, vt Eucharistia exhibeatur populo adoranda, etiam apud Græcos; imò apud illos hæc verba, Hoc est Corpus meum, quod pro vobis frangitur, proferuntur clarâ voce, & populus respondet, Amen; quasi confirmans hoc ita esse: ergo tunc ibi est Corpus Domini.

SS. Patres. Probatur Quarto, Ex Patribus. Iustinus Apologia 2. sub finem dicit Panem fieri Corpus Domini per preces Verbi Dei; quas preces dicit esse illa verba, Hoc est Corpus meum. Vbi nota illa verba vocari preces, sicut & alias Sacramentorum formas; quia implicitam quandam inuocationem diuinæ virtutis continent: nam in actu exercito diuina virtus applicatur ad operandum ex intentione ministri, illa verba proferentis. Cyprianus serm. de cœna Domini. Ex quo à Domino dictum est, Hoc facite in meam commemorationem. Hoc est Caro mea: & Hic est sanguis meus: quotiescumque his verbis, & hæc fide actum est, panis iste substantialis; & calix benedictione solenni consecratus, ad totius hominis salutem proficit. Hic ostendit Dominum his verbis consecrasset, & nos similiter consecrare. Ambr. lib. 4. de Sacrament. c. 4. citatus à D. Thoma, & c. 5. explicat, quæ sint illa verba Domini; & dicit esse hæc; Hoc est Corpus meum. Cap. 9. lib. de ijs, qui Mysterijs initiantur; Ipse clamat Dominus Iesus, Hoc est Corpus meum. Ante benedictionem verborum celestium alia species nominatur: post consecrationem Corpus Christi est. Gregorius Nyssenus apud Euthymium in Panoplia titulo 21. Panis statim in Corpus mutatur, vt dictum est à Verbo, Hoc est Corpus meum. Chrysolomus homil. 2. in epist. 2. ad Timoth. Sicut verba, qua locutus est Christus eadem sunt, atque ea, qua Sacerdotes nunc quoque pronuntiant; ita & oblatio eadem est. Et sermone de prodicione Iudæ: Hoc verbo, Hoc est Corpus meum, proposita consecratur: & confert cum illis, Crescite, & multiplicamini: hoc tamen esse discriminis, quòd per hæc verba crescite &c. vis generatiua causis secundis tribuatur, non autem immediatè fiat ipsa generatio: per verba autem consecrationis, non detur aliqua virtus pani ad conuersionem; sed immediatè fiat ipsa conuersio. Damascenus lib. 4. de Fide cap. 14. Dixit Dominus, Hoc est Corpus meum; hæc facite in meam commemorationem: & omnipotenti eius præcepto efficitur, donec veniat. Omitto alios. Consentiunt omnes Doctores cum Magistro dist. 8.

Ambros. Ratio primaria est; institutio Christi, quæ no-

bis traditione innotescit. Congruentia est; quia cum hoc Sacramentum sit sublimissimum, maxime attingens ipsum Deum, vtpote continens naturam ab ipso assumptam; non deceat fieri, nisi verbis Christi Dei. Confirmatur; quia Baptismus non fit nisi verbis Christi, nec vllas preces adiunctas requirit. Similiter alia Sacramenta præter suam formam non requirunt vllas preces: ergo multò minus Eucharistia, quæ non in personâ ministri, sed in persona ipsius Christi perficitur, vt dictum supra.

Vnde ad rationem Græcorum: Respondeo, illis precibus solum peti, non vt Spiritus sanctus simpliciter efficiat panem Corpus Christi; sed, vt efficiat illud nobis Corpus Christi, sic vt in nobis habeat Corporis Christi effectum. Nam qui manducat indignè, illi non est Corpus Christi sed venenû: ille enim condemnationem aeternam manducat & bibit.

Vnde Græci in Concilio Florent. sess. vltima interrogati ab Eugenio Papa, cur dicerent illas preces, quibus videretur peti consecratio, cum iam consecratio esset facta? responderunt, nihil se dubitare, quin consecratio tunc esset facta per verba Christi: addi tamen illas preces, vt peterent Sacrificij fructus: sicut Latini dicunt, Iube hæc perferri per manus sancti Angeli tui in sublime altare tuum.

Vnde Græci in Concilio Florent. sess. vltima interrogati ab Eugenio Papa, cur dicerent illas preces, quibus videretur peti consecratio, cum iam consecratio esset facta? responderunt, nihil se dubitare, quin consecratio tunc esset facta per verba Christi: addi tamen illas preces, vt peterent Sacrificij fructus: sicut Latini dicunt, Iube hæc perferri per manus sancti Angeli tui in sublime altare tuum.

D V B I V M I I.
Vtrum Dominus eisdem verbis consecraverit, quibus nos?

D. Thomas adfert quatuor opiniones. Sed tres priores carent omni probabilitate, & ferè sunt erroneæ. Sola quarta est vera, scilicet Dominum consecrasset eisdem verbis, quibus nos. Est communis sententia Patrum, & omnium Doctorum Scholasticorum, exceptis paucis: qui etsi nobiscum sentiant, tamen probabile putat Christum nullis verbis consecrasset, sed solo imperio voluntatis. Ita Innocent. III. lib. 4. de Mysterijs Missæ cap. 6. Gabriel lect. 36. & 48. Richardus, Armacanus lib. 9. qq. Armeniacarum cap. 5. Sed reuera hæc sententia non est vllò modo probabilis.

Probatur Primò, Ex Scripturis: Quia Christus post consecrationem; statim subdit, Hoc facite in meam commemorationem. Quibus verbis iussit nos imitari suam actionem in consecrando, offerendo, sumendo, & dispensando: pronomen enim (hoc) refertur ad totam Christi actionem; vt communiter docent Theologi, & expressè Concilium Tridentinum sess. 22. cap. 1. Ergo necesse est, nos eisdem verbis consecrare, quibus Dominus consecrauit. Quod Confirmatur Primò, Quia præcipua actio erat consecratio, in qua etiam includitur oblatio: ergo si ille alijs verbis consecrasset, vel etiam solo voluntatis nutu, non imitaremur illum in primaria actione. Confirmatur Secundò, Quia quando Dominus consecrauit, instituit hoc Sacramentum: ergo oportebat, vt tunc consecraret ritu Sacramentali, per aliqua verba sensibilia; atque adeò eodem ritu, quo nos postea vti voluit: alioquin vel non fuisset idem Sacramentum, quod nos habemus; vel impertinens fuisset illa consecratio ad institutionem huius Sacramenti. Idè confirmari potest ex serie nostri Canonis; Qui pridie, quam pateretur &c.

Ratio & Congruentia.

Respondetur objectioni Græcorum.

Græcorum in Florent. no. cens. sio de hisce precibus.

Sententia communis affirmat.

Non est probabile Christum sine vllis verbis consecrasset.

Ex Script.

Secundò,

Ex Patri-
bus.

Secundò, Quia idem docent expresse Patres: Tertullianus, Cyprrianus, Ambrosius, Gregorius Nyssenus, Chrysoſtomus, Damascenus, & alij.

6
Obiectio
quòd Chri-
tus bene-
dixerit pa-
nem, id est,
in suum
Corpus
conuerterit
ante conse-
crationem.

Dices; Si Christus consecrauit illis verbis, Hoc est Corpus meum; quomodo Euangelista significat illum prius benedixisse, deinde fregisse, tertio dedisse Discipulis, & tunc demum dixisse, Accipite & comedite, Hoc est enim Corpus meum? Nam illa benedictio Christi fuit efficax, ac proinde sanctificauit panem ante illa verba.

Quorundã
solatio.

Respondent multi cù D. Thoma non esse seruatum ordinem ab Euangelistis in narratione, qui seruatus est à Domino in re gerendã: benedictionem enim illam fuisse factam verbis consecrationis, Hoc est Corpus meum; vt videre est apud D. Thomam. Sed hæc sententia non satisfacit.

r. Refuta-
tur ex Greg.
co textu.

Primò, quia in Græco textu aperte significatur Dominum benedixisse panem antequam diceret, Hoc est Corpus meum. Matthæus enim, & Marcus dicunt, *Accepto I. B. S. V. pane, postquam benedixisset, fregit, & dedit ipsis, & dixit; Hoc est Corpus meum:* id enim significant hæc verba *εὐλογῆσας ἕκλασε*. Lucas & Paulus habent *εὐχαριστήσας ἕκλασε*, id est, *Cùm gratias egisset, fregit*. Vnde aperte sequitur præcessisse benedictionem & gratiarum actionem, antequam diceret *Hoc est Corpus meum*. Secundò non satisfacit, Quia Concilium Trident. sess. 13. cap. 1. id clarè docet; dum ait: *Dominum hoc Sacramentum in vltima cæna instituisse, cùm post panem viniq; benedictionem, suum illis Corpus præbere ac suum Sanguinem disertis verbis testatus est.* Tertio, Idem insinuat in nostro Canone: dum enim dicimus *Benedixit*, cruceem formamus super panem; quã ceremoniã significamus benedictionem Christi.

s. Ex Trid.

Dicendum ergo probabilius videri hanc benedictionem non fuisse factam illis verbis, *Hoc est Corpus meum*; ac proinde esse distinctam à consecratione. Insinuat Bonuentura dist. 8. art. 2. q. 3. Dominicus Soto dist. 11. q. 1. art. 2. Armacanus lib. 9. cap. 5. Beda in cap. 14. Marci. Iansenius in cap. 131. Concordiã.

3 Ex nostro
Canone.

Vera solu-
tio.

Dices; Quid fuit hæc benedictio? Respondeo, Videtur fuisse inuocatio diuinæ virtutis super panem. Sicut quando panes multiplicauit, eos benedixit; tamen eo momento non fiebat multiplicatio; erat enim inuocatio diuinæ virtutis ad panes multiplicandos debito modo & ordine. Sic in Liturgia D. Iacobi, Basilij & etiam nostrã petimus, vt virtus diuina in panem descendat. Per hanc tamen benedictionem non fuit panis immediatè conuersus, sed diuinæ virtutis assistentia fuit pro omnibus in futurum tempus consecrationibus preparata, & veluti applicata, vt formula verborum legitime pronuntiata, per eam operaretur, & panem in Corpus Christi conuerteret.

7
Quid sit
hæc Bene-
dictio,
quidque
operata?

Dices; Ergo Dominus bis benedixit materiã. Respondeo, Verum est: Sed hæc duæ benedictiones erant instar vnus; nam altera referebatur ad alteram, habebatque suum completum effectum in fine secundæ benedictionis. Itaque Christus in institutione videtur hoc ordine processisse: Primò, *Accipit panem*; Secundò, *Gratias egit Patri, oculis in caelum eleuatis*, vt habet noster Canon & Liturgia D. Iacobi, & Clemens lib. 8. constitutionum Apostolicarum c. 17. Ambrosius lib. 4. de Sacrament. cap. 5. Et confirma-

Ordo
Adiun-
Christi
consecra-
Corpus
suam,
Primus &
Secundus,

tur; quia semper, dum gratias ageret Patri, in caelum suspicere consueuerat: Matth. 14. Marci. 6. Luca 9. Ioan. 11. Tertio, *Benedixit panem*, inuocando Patris omnipotentiam super illum: etsi epim Matthæus & Marcus meminerint *benedictionis panis*, non autem *actionis gratiarum*; Lucas autem & Paulus solum meminerint *actionis gratiarum*, non *benedictionis*: tamen certum est, esse actus distinctos, & Dominum vtrumq; adhibuisse: tum quia *benedictio* respicit panem, *gratiarum actio* respicit Patrem; tum quia omnes Liturgia habent Dominum & in consecratione panis, & in consecratione vini gratias egisse Patri, & benedixisse materiam. Verùm quia hi actus iunctim fiebant vnã oratione continuã, Euangelista sub alterã relinquunt alteram intelligendam; vt rectè Iansenius in Concordia cap. 131. Quarto, *Fregit panem*; id enim Euangelista & Paulus expresse dicunt. Quintò, *Porrexit*, & inter porrigendum dixit: *Accipite & comedite, Hoc est Corpus meum*; quæ verba posteriora dicta sunt duplici modo, nempe tanquam verba porrigentis, & tanquam verba consecrantis. Iuxta hanc explicationem omnia sunt clara in narratione Euangelistarum, & Pauli.

Tertius.

Quartus.

Quintus.

ARTICVLVS II.

Utrum hac sit conueniens Forma consecrationis panis, Hoc est Corpus meum.

Respondetur Affirmatiuè. Et Ratio est. Quia hæc forma optimè significat id, quod Sacramento efficitur, quod est transsubstantiatio panis in Corpus Christi facta in instanti.

9

Notandum Primò, Particulam (*Enim*) non esse de essentiã formæ: vnde nec Euangelista eam habent. Ratio est; quia non est necessaria ad significandum formæ effectum; sed tantum additur, vt explicet rationem, cur debeamus manducare id, quod Dominus porrigit: vnde solum recitatiuè dicitur à sacerdote, non significatiuè. Quare non videretur peccatum mortiferum, etiam si ex aliquã negligentia ommitteretur, vt Soto notauit.

Enim non est de essentiã formæ, nec omniũ eius mortalis.

Notandum Secundò, Verbum (*Est*) non videri necessariò exprimendum. Nam apud Lucam nõ exprimitur in forma Sanguinis; & Hebraei nunquam solent exprimere; vnde nec Dominus expressisse credendus est. Necessariò tamen subintelligitur iuxta phrasim Hebræam. Neque sine graui peccato potest omitti.

Vox, Est, non necessariò addenda, non tamen omittitur sine peccato.

Notandum Tertio, Si loco (*Hoc*) diceretur *Hic* aduerbialiter, nihil fieret: quia non significaretur transsubstantiatio. Item si diceretur (*Illud*) loco *Hoc*; quia *Illud* non designat rem presentem; secus fortè, si diceretur *Istud*. Item, si diceretur *Hæc res, hic abus, hoc sensibile*, fieret consecratio; licet esset graue peccatũ, contra traditionem Apostolicam, & vniuersalem Ecclesiæ consuetudinẽ.

Si loco Hoc diceretur Hic, nihil conseretur.

Notandum Quarto, Verba illa, *Accipite, & manducate*, non pertinere ad formam; quia per ea solum datur præceptum vtendi hoc Sacramento: circa ipsum autem Sacramentum nihil operantur: sicut cùm Dominus Ioannis 8. dicebat, *Vade, filius tuus vinit*; illud *vade* nihil operabatur circa filiũ, sed solum hæc verba, *filius tuus vinit*. Multò minis necessaria sunt verba, quæ in Canone præcedunt.

Accipite & manducate non spectat ad formam.

Qui pridie